

GRUNDERNA FÖR

MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHETEN

INOM DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN

Innehållsförteckning

1 UTGÅNGSPUNKTERNA FÖR ORDNANDET AV MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHET INOM DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN	2
1.1 Värdegrund och uppgift	2
1.2 Riktlinjerna som styr morgon- och eftermiddagsverksamheten	2
2 MÅL FÖR MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHETEN	3
2.1 Stödandet av välbefinnandet, känslolivet och den sociala utvecklingen	3
2.2 Stödandet av den etiska utvecklingen	3
2.3 Främjandet av delaktighet, jämställdhet och jämlikhet och att ge social bekräftelse	4
3 MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHETENS INNEHÅLL	4
4 BARN I BEHOV AV STÖD I MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHETEN	5
4.1 Morgon- och eftermiddagsverksamhet för elever som får stöd för lärande och skolgång	6
4.2 Samarbetet i anslutning till att ordna verksamheten	6
5 ANORDNANDE, PLANERING OCH UTVÄRDERING AV VERKSAMHETEN I KOMMUNEN	6
5.1 Verksamhetsplan	7
6 ANSÖKAN OCH AVGIFTER	7
7 PÄIKKY	8
8 VERKSAMHETSTID, PLATSER OCH LOKALER SAMT SÄKERHETSPLAN	9
8.1 Platser och lokaler	9
8.2 Säkerhetsplan	9
9 SAMARBETE OCH INFORMATONSGÅNG	9
10 FÖRSÄKRINGAR	10
11 BROTTREGISTER OCH TYSTNADSPLIKT	10
12 VERKSAMHET FÖR FINSKSPRÅKIGA	10
13 KÄLLHÄNVISNINGAR	11

1 UTGÅNGSPUNKTERNA FÖR ORDNANDET AV MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHET INOM DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN

Syftet med verksamheten är att ge barnen möjlighet att under övervakning delta i en trygg, stimulerande och mångsidig verksamhet före och efter skoldagen.

Med morgon- och eftermiddagsverksamhet avses ledd verksamhet för elever i åk 1 och 2 samt i fråga om övriga årskurser de elever som har beslut om särskilt stöd.

I Larsmo ordnas morgon- och eftermiddagsverksamhet i alla fyra lågstadieskolorna. Grupperna kan vara sammansatta så att det är både skolbarn och förskolebarn i samma utrymmen om barnantalet inte är för stort.

Enligt lagen om grundläggande utbildning bestämmer Utbildningsstyrelsen om morgon- och eftermiddagsverksamhetens mål och centrala innehåll genom att fastställa grunder för verksamheten. Morgon- och eftermiddagsverksamheten ska ordnas enligt dessa grunder.

Verksamheten som Larsmo kommun bedriver i egen regi lyder under nämnden för utbildningstjänster.

1.1 Värdegrund och uppgift

Morgon- och eftermiddagsverksamheten bygger på värdegrunden för den grundläggande utbildningen, som omfattar mänskliga rättigheter, jämlikhet, demokrati, bevarande av naturens mångfald och omgivningens livskraft samt tolerans för kulturell mångfald. Verksamheten ska på samma sätt som den grundläggande utbildningen främja social gemenskap, ansvarskänsla och respekt för individens rättigheter och friheter.

Den samhälleliga utgångspunkten för ordnandet av morgon- och eftermiddagsverksamhet är att erbjuda barnen en trygg uppväxtmiljö. Det centrala syftet är att stödja barnens uppväxt och utveckling samt även att stödja familjerna och skolan i deras fostrande arbete. Morgon- och eftermiddagsverksamhetens uppgift är att främja barnens helhetsmässiga välbefinnande ur följande synvinklar:

- att erbjuda barnen ledd fritidsverksamhet
- att stödja barnens uppväxt och utveckling
- att stödja barnens skolgång och lärande
- att ingripa tidigt och att ge social bekräftelse

1.2 Riktlinjerna som styr morgon- och eftermiddagsverksamheten

Med morgon- och eftermiddagsverksamheten strävar man efter att minska den tid som barnen tillbringar ensamma utan en vuxens trygga närvaro och handledning, före och efter skoldagen.

Morgon- och eftermiddagsverksamheten ska stärka barnens självförtroende och utvecklingen av mångsidig social kompetens. Den ska också stödja och uppmuntra barnen

att hitta de egna styrkorna och utveckla sitt kunnande. Verksamheten ska lära barnen att ta vara på sig själva och ge dem möjligheter att förverkliga sin kreativitet. En välordnad och högklassig morgon- och eftermiddagsverksamhet beaktar barnens behov och förutsättningar och handleder barnen så småningom till en aktiv, sund och hållbar livsstil och till att leva i en allt mer internationaliserad och teknologiserad värld.

Morgon- och eftermiddagsverksamheten är en gruppverksamhet, där gruppens regler och värderingar formar barnens sociala utveckling. Målet är att erbjuda barnen en mångsidig och stimulerande verksamhet som motsvarar deras behov och samtidigt ge dem möjlighet att vila och vara för sig själva. Händelser under skoldagen och barnens egna upplevelser ska i mån av möjlighet beaktas i verksamheten.

Morgon- och eftermiddagsverksamheten har en speciell karaktär, eftersom den grundar sig på frivillighet och sker under barnens fritid.

2 MÅL FÖR MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHETEN

Det allmänna målet för morgon- och eftermiddagsverksamheten är att stödja hemmens och skolans fostrande arbete samt barnens känslomässiga och etiska utveckling. Verksamheten ska också främja barnens välbefinnande och jämlikheten i samhället, förebygga utslagning och öka delaktigheten.

Personalen inom morgon- och eftermiddagsverksamheten ska tillsammans med elevvårdspersonalen stödja barnets helhetsmässiga välbefinnande och skolgång. Det gemensamma målet ska också synas i skötseln av ärenden och överföringen av information om det enskilda barnet och genom att morgon- och eftermiddagsverksamhetens personal med vårdnadshavarnas samtycke vid behov deltar i diskussioner som gäller barnet.

I morgon- och eftermiddagsverksamheten kan barnen ha möjlighet att göra läxor enligt vad vårdnadshavaren, läraren och ledaren kommit överens om.

2.1 Stödandet av välbefinnandet, känslolivet och den sociala utvecklingen

Det är viktigt att varje barn känner sig uppskattat och accepterat. Barnen behöver också känna att de accepteras i kamratkretsen och tillhör gruppen. Då barnen är tillsammans lär de sig färdigheter som behövs i socialt samspel, såsom ömsesidighet och förmåga att lösa konflikter.

Det är viktigt att barnen i verksamheten har möjlighet till vila och lugn och ro och till vistelse utomhus samt fysisk aktivitet. Målet är att barnens dag ska vara en harmonisk helhet.

2.2 Stödandet av den etiska utvecklingen

Morgon- och eftermiddagsverksamheten ska stödja barnens etiska utveckling och uppfattning om att alla människor är jämlika.

Målet för den etiska utvecklingen är att barnen lär sig förstå begrepp som ansvarsfullhet och ömsesidighet. I morgon- och eftermiddagsverksamheten handleds barnen småningom att ta ansvar för:

- sitt eget välbefinnande och sunda levnadsvanor
- andras välbefinnande och de rättigheter och skyldigheter som detta medför
- känslor och konsekvenser som det egna beteendet leder till både för dem själva och för andra
- regler och överenskommelser som ansluter sig till gruppens verksamhet
- en positiv inställning till omgivningen, naturen och en hållbar livsstil

2.3 Främjandet av delaktighet, jämställdhet och jämlikhet och att ge social bekräftelse

Mål för morgon- och eftermiddagsverksamheten är att främja delaktigheten, jämställdheten och jämlikheten och att ge social bekräftelse. Det är viktigt att man lyssnar på barnen och att de kan delta i planeringen och genomförandet av verksamheten.

Uppmärksamhet ska ägnas åt att barn i behov av stöd och barn med annan kulturell bakgrund kan delta i verksamheten. Barnens egna språk- och kulturbakgrund samt levnadssätt och värderingar ska respekteras. Samtidigt ser man till att ingen hamnar i en sämre situation än de andra på grund av till exempel etnisk bakgrund, kön, ålder, religion eller handikapp.

Barnen ska utifrån sin ålder få delta i utformningen av gemensamma regler och överenskommelser för verksamheten. När verksamheten planeras och genomförs ska skillnaderna i pojkars och flickors utveckling och deras olika behov beaktas.

Behöriga och yrkeskunniga ledare har en central roll när det gäller upprätthållandet av kvaliteten och en tillgång till en fortsatt utveckling av verksamheten.

3 MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHETENS INNEHÅLL

Den som ordnar verksamheten och den som genomför verksamheten ansvarar för planeringen av innehållet. Vid planeringen och genomförandet av innehållet beaktas föreliggande grunder, antalet barn som deltar i verksamheten och att verksamheten är mångsidig.

Verksamheten ska vara mångsidig, stimulerande och anpassad för barnens ålder, intressen och behov.

Vårdnadshavarna ska erbjudas möjlighet att delta i planeringen av verksamheten. Vårdnadshavarna ska informeras om verksamhetsplanen och verksamhetens innehåll. Barnens behov och önskemål ska beaktas när verksamhetens innehåll planeras.

Morgon- och eftermiddagsverksamheten ska bestå av följande innehållsmässiga helheter:

- etisk utveckling och jämställdhet
- lek och samspel
- motion och utevistelse
- måltider och vila
- kultur och traditioner
- praktiska färdigheter och pyssel
- visuellt, musikaliskt, kroppsligt och verbalt uttryck
- mediekunskap
- vardagssysslor, livsmiljö och hållbar livsstil
- olika teoretiska och praktiska ämnen

4 BARN I BEHOV AV STÖD I MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHETEN

Morgon- och eftermiddagsverksamheten ska stärka barnens helhetsmässiga uppväxt och utveckling. Också när det är fråga om barn i behov av stöd för lärande och skolgång enligt lagen om grundläggande utbildning. Barnens ålder, utvecklingsskede och individuella behov ska beaktas vid planeringen av arbetssätt och verksamhetsmiljö.

Verksamheten ska stödja utvecklingen av självkänsla och initiativförmåga, den sociala utvecklingen och utvecklingen mot självständighet enligt barnens egna förutsättningar. Barnen uppmuntras att vara aktiva och ta initiativ. De ska erbjudas möjligheter till gemensam aktivitet och upplevelse av att lyckas.

För barn i behov av stöd i sin utveckling är det särskilt viktigt att verksamheten och tidsanvändningen är tydligt planerad och att situationerna förutses. Leken har stor betydelse. Genom fysisk aktivitet, spel och lekar lär sig barnen också att följa regler och att behärska sig. Särskild vikt ska fästas vid barnens samarbetsförmåga och vid att främja positivt samspel.

Lokalerna och redskapen ska också vara lämpliga för barn i behov av stöd. Det är bland annat viktigt att tänka på lokalernas storlek, att de kan utnyttjas flexibelt, är hinderfria och att gångpassagerna är användbara. Rätt planerade lösningar gör att barnen självständigt kan röra sig i lokalerna och delta i verksamheten. Med hjälp av färger och belysning kan man påverka hur barnen uppfattar omgivningen och stimulera dem. Barnens psykiska, fysiska och sociala trygghet ska alltid beaktas i verksamheten.

Ledarna kan också få stöd i sitt arbete genom konsultation med speciallärare och elevvårdspersonal. Samarbetet med skolan ökar kännedomen om eleverna och fortbildning försäkras kunnandet.

4.1 Morgon- och eftermiddagsverksamhet för elever som får stöd för lärande och skolgång

Den grundläggande utbildningens uppgift är att ge alla elever likvärdiga möjligheter till framgång och utveckling i sitt lärande. Stöd för lärande och skolgång ordnas för eleven under skoldagen. Morgon- och eftermiddagsverksamheten kan för sin del stödja barnens välbefinnande, utveckling och skolgång och erbjuda barnet en trygg miljö.

Elever som fått beslut om stöd eller som har en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan kan söka till morgon- och eftermiddagsverksamhet under hela den grundläggande utbildningen.

4.2 Samarbetet i anslutning till att ordna verksamheten

Då arrangemangen i verksamheten planeras spelar samarbetet mellan vårdnadshavare, skolan och morgon- och eftermiddagsverksamheten en viktig roll. Man kommer överens med vårdnadshavaren, och eventuellt med personalen i skolan, om hur målen för växande och utveckling hos en elev som får stöd för lärande och skolgång ska beaktas i morgon- och eftermiddagsverksamheten.

Uppgifterna om att en elev får stöd och de dokument och uppgifter som dokumenten innehåller är sekretessbelagda. För att få överlåta sekretessbelagda uppgifter om en elev till personalen i morgon- och eftermiddagsverksamheten krävs ett specificerat tillstånd av vårdnadshavaren. Som anordnare av verksamheten ska kommunen se till att personalen i morgon- och eftermiddagsverksamheten görs förtroga med de författningar som berör behandling av personuppgifter, sekretess och tystnadsplikt samt skyldigheterna i barnskyddslagen.

5 ANORDNANDE, PLANERING OCH UTVÄRDERING AV VERKSAMHETEN I KOMMUNEN

Barn som deltar i morgon- och eftermiddagsverksamhet har rätt till en trygg verksamhetsmiljö. Verksamheten kan ordnas i skolans lokaler eller andra närbelägna lokaler som lämpar sig för verksamheten. Kommunen ansvarar för verksamheten och ska se till att lokalerna och hjälpmedlen är funktionsdugliga, trygga och ändamålsenliga. Platsen för verksamheten ska ha en giltig säkerhets- och räddningsplan.

Personalen i morgon- och eftermiddagsverksamheten får inte röja sekretessbelagda uppgifter om barnen och deras vårdnadshavare eller överlåta sekretessbelagda dokument till utomstående. Uppgifter får röjas eller dokument överlåtas endast om vårdnadshavaren gett sitt specifika samtycke till det.

Kommunen ska också utvärdera den morgon- och eftermiddagsverksamhet som ges eller köps och delta i extern utvärdering av verksamheten. De centrala resultaten av utvärderingarna ska publiceras.

5.1 Verksamhetsplan

En kommun som ordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet ska godkänna en verksamhetsplan för morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i lagen om grundläggande utbildning. Syftet med verksamhetsplanen är att stödja ordnandet och utvecklingen av morgon- och eftermiddagsverksamheten på lokal nivå, samt att verksamheten blir mera systematisk och långsiktig.

Varje eftis utarbetar i början av verksamhetsperioden sin egen verksamhetsplan. I planen bör framgå tyngdpunktsområden, öppethållningstider, kontaktuppgifter, verksamhetens innehåll, barngruppens storlek samt regler och rutiner. Planen fungerar som arbetsredskap vid planering, förverkligande och utvärdering. Planen godkänns av förmannen för verksamheten.

Personalen förverkligar planen och gör vid behov upp termins-, månads-, vecko- och dagsplaner. Planen bör vara mångsidig. Speciell uppmärksamhet fästs vid säkerheten och vid att verksamheten är meningsfull, mångsidig och erbjuder barnet erfarenheter av att lyckas. Utöver ledd verksamhet har barnen möjlighet att leka egna lekar, vila och göra sina läxor. Då man planerar verksamheten och fastställer reglerna tar man i beaktande barnets önskemål, deltagande och individuella behov.

Verksamhetsplanen innehåller planering över användning av utrymmena inomhus och utomhus. I planeringen bestäms de allmänna målen och det praktiska förverkligandet. Samarbete med vårdnadshavarna, skolan och andra aktörer skrivs ner. Förverkligandet av planen utvärderas på våren och utvärderingen beaktas vid planering av följande läsår. Målet är att förmannen och ledarna på varje verksamhetsställe diskuterar verksamhetsplanen. Skolan antecknar i sin verksamhetsplan bl.a. samarbetsfrågor med morgon- och eftermiddagsverksamheten.

6 ANSÖKAN OCH AVGIFTER

Vårdnadshavarna ansöker om plats elektroniskt på kommunens hemsida. Vid ansökan identifierar man sig med bankkoder. Om man använder sig av Suomi.fi-tjänsten får man beslut om plats och avgift elektroniskt till Suomi.fi kontot. Om man inte har godkänt elektronisk myndighetskommunikation får man beslut per post inom 2-7 dagar efter att beslutet skickats. Meddelande om plats för kommande läsår fås inom maj månad.

Om behov av morgon- och eftermiddagsverksamheten uppstår under verksamhetsåret, så antas barnen till verksamheten i efterhand. Om servicebehovet ändras finns länk till ansökan om ändring på kommunens hemsida.

För morgon- och eftermiddagsverksamheten tar kommunen ut en månatlig avgift som kommunen bestämmer. Avgiften är sammansatt för både morgon- och eftermiddagsverksamheten, såvida man deltar i båda.

Barnet deltar:

- max 42h/månad (ca 2h/dag) 80 euro
- max 63h/månad (ca 3h/dag) 100 euro
- max 84h/månad (ca 4h/dag) 130 euro
- max 105h/månad (ca 5h/dag) 160 euro
- max 126h/månad (ca 6h/dag) 170 euro
- max 147h/månad (ca 7h/dag) 200 euro

Om man deltar 1-10d/mån i verksamheten är avgiften 60% av den fastslagna avgiften, t.ex. 60% av 130 euro. Avgiften för morgon- och eftermiddagsverksamhet är sammansatt till en avgift fr.o.m. 1.8 2016.

Man har rätt att ansöka om nedsatt deltagaravgift. Ansökan får vara fritt formulerad och bifogat behöver finnas vårdnadshavarnas inkomstuppgifter.

Skolornas lovdagar och månadernas längd inverkar inte på månadsavgiften. Verksamheten följer samma start- och slutdatum som kommunens skolor. Om behovet upphör under verksamhetsåret behöver platsen sägas upp via länk på kommunens hemsida.

7 PÄIKKY

Larsmo kommun använder sig av ett elektroniskt system för närvaroregistrering och vårdreservering inom småbarnspedagogiken.

Systemet heter Päikky och används inom småbarnspedagogiken, den kompletterande småbarnspedagogiken (vård före- och efter förskolan) samt skolbarnens morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Närvaroregistreringen sker via enhetens mobiltelefon av personalen. När barnet anländer till enheten loggas barnet in och när barnet hämtas eller far hem själv loggas barnet ut.

I Päikky bokas barnets närvarotimmar i verksamheten. Familjen har rätt att boka så många timmar närvaro per månad i Päikky som man har fått ett skriftligt beslut på. Vårdreserveringen görs genom att vårdnadshavarna varje vecka reserverar barnets närvarotider senast söndag kl. 24:00 en vecka på förhand.

Päikky finns också som app, den kan laddas ner från Google play eller App store. I appen finns följande funktioner:

- aktivering av användar-ID
- skicka och ta emot meddelanden

- boka barnets närvarotimmar
- meddelande om förändrat vårdbehov
- ta emot aviseringar
- svara på förfrågningar/enkäter

Päikky fungerar även som en officiell kommunikationskanal från Larsmo kommun/enheten till vårdnadshavarna.

8 VERKSAMHETSTID, PLATSER OCH LOKALER SAMT SÄKERHETSPLAN

Verksamhet bedrivs på morgonen kl. 6:30-9:00 (9:30) samt från skoldagens slut till kl. 16:30. Verksamheten pågår vardagar under läsåret, inte under skolornas lov.

Morgonmålet serveras kl. 7:30-8:00 och mellanmålet ca, kl. 14:00. Morgon- och mellanmålen ska planeras så att de är mångsidiga och omväxlande, följer nationella näringsrekommendationer och tar hänsyn till specialbehov.

8.1 Platser och lokaler

Verksamheten arrangeras kommundelsvis i skolfastigheten, i förskolans utrymmen eller andra lämpliga närliggande lokaler. Kommunen ansvarar för verksamheten och ska se till att lokalerna är trygga, funktionsdugliga och ändamålsenliga. Utrymmen och redskap bör vara ändamålsenliga och passa för verksamheten. Det är bra om det finns utrymme för spel och lek samt ett lugnt område där barnen kan göra sina läxor och äta mellanmål. Arrangören för verksamheten och/eller personalen diskuterar tillsammans med skolan om verksamhetens utrymmen.

8.2 Säkerhetsplan

Personalen inom morgon- och eftermiddagsverksamheten bör känna till skolans krisplan eller räddningsplan och samtidigt behöver varje eftis en egen säkerhetsplan. Den ska uppdateras varje höst och även när det sker förändringar i verksamheten.

9 SAMARBETE OCH INFORMATONSGÅNG

Hela personalen bör informeras om den morgon- och eftermiddagsverksamhet som ordnas i skolan. Med hjälp av samarbete mellan personalen inom morgon- och eftermiddagsverksamheten, barnets lärare, skolans övriga personal och personalen inom 6-årsverksamheten skapar man strukturer för ett fungerande och regelbundet samarbete samt för en gemensam verksamhetskultur. Samarbetet stöds t.ex. av att läraren bekantar sig med den egna klassens morgon- och eftermiddagsverksamhet och med ledarna i början av läsåret.

Skolan och morgon- och eftermiddagsverksamheten avtalar sinsemellan om vilka lokaler och vilken utrustning som används. Här beaktas tryggheten och att lokalerna är ändamålsenliga. Vid diskussion om lokalerna beaktas ansvar för renhållning och låsande av dörrar. Man diskuterar förfarandet i krissituationer. Till exempel följande saker ökar tryggheten: att skapa en värdegrund, att se till att lokalerna är trygga, rena och trivsamma samt att anamma och utveckla den verksamhetspraxis som förstärker samarbete och delaktighet.

Man kommer överens om verksamhetssätt som berör kommunikationen mellan läraren och personalen inom morgon- och eftermiddagsverksamheten. Till den gemensamma praxisen kan räknas bl.a. hur man informerar om följande saker:

- barnet insjuknar under skoldagen
- personalförändringar
- undantag i läsordningen
- barnet slutar tidigare
- barnet deltar i klubbverksamhet

10 FÖRSÄKRINGAR

Kommunen sköter om försäkringar som täcker den tid då barnet deltar i morgon- och eftermiddagsverksamheten.

11 BROTTREGISTER OCH TYSTNADSPLIKT

Ledarna bör uppvisa ett utdrag ur brottsregistret då anställningen inleds. Arbetsgivaren/förmannen ansvarar för granskning av de anställdas brottsregisterutdrag. Arbetsgivaren/förmannen undertecknar och förvarar kontrolldokumentet. Arbetsgivaren ansvarar också för att tystnadsplikten efterföljs i verksamheten. All personal inom morgon- och eftermiddagsverksamheten undertecknar ett avtal om tystnadsplikt.

12 VERKSAMHET FÖR FINSKSPRÅKIGA

Larsmo är en tvåspråkig kommun. Elever med finska som modersmål går sin skolgång i Jakobstad. Om behov/önskemål finns av finskspråkig morgon- och eftermiddagsverksamhet ordnas det i Jakobstad. Möjlighet till att delta i svenskspråkigt eftis i Larsmo finns också. Då ordnas ev. taxi från skolan till eftis i Larsmo.

13 KÄLLHÄNVISNINGAR

Utbildningsstyrelsen. Grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen 2011. Ändringar 2025.

Larsmo kommuns verksamhetsplan för skolelevers morgon- och eftermiddagsverksamhet. Uppgjord 2016. Uppdaterad 2020 och 2023.